

Brüssel, 19. detsember 2024
(OR. en)

17074/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0321(NLE)

ENFOPOL 534
CRIMORG 167
CT 133
IXIM 268
COLAC 190
CORDROGUE 128
JAI 1894

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	18. detsember 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 580 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Brasiilia föderaalpolitsei vahelist ja nende kaudu tehtavat koostööd käsitleva Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 580 final.

Lisatud: COM(2024) 580 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 18.12.2024
COM(2024) 580 final

2024/0321 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Brasiilia föderaalpolitsei vahelist ja nende kaudu tehtavat koostööd käsitleva Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

Käesolev ettepanek käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (edaspidi „Europol“) ja Brasiilia föderaalpolitsei vahelist ja nende kaudu tehtavat koostööd käsitleva lepingu (edaspidi „leping“) sõlmimist Brasiilia Liitvabariigiga (edaspidi „Brasiilia“).

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Europoli ülesanne on toetada liikmesriike raske rahvusvahelise ja organiseeritud kuritegevuse, küberkuritegevuse ja terrorismi kõigi vormide tõkestamisel ja nende vastu võitlemisel. Üleilmastunud maailmas, kus raske kuritegevus ja terrorism on üha rahvusvahelisemad ja mitmetahulisemad, peaks õiguskaitseasutustel olema kõik vahendid, et teha välispartneritega koostööd oma kodanike julgeoleku tagamiseks. Seepärast peaks Europolil olema võimalik teha tihedat koostööd, sealhulgas isikuandmete vahetamise kaudu, kolmandate riikide õiguskaitseasutustega ulatuses, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks määruses (EL) 2016/794¹ sätestatud nõuete raames. Samal ajal on oluline tagada, et isikuandmete kaitseks kehtiksid üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitse vallas piisavad turvameetmed.

Europol saab vahetada kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega isikuandmeid ühel järgmistest määruse (EL) 2016/794 artikli 25 lõike 1 punktides a–c sätestatud alustest:

- komisjoni otsus, mis on vastu võetud kooskõlas direktiivi (EL) 2016/680 artikliga 36, mille kohaselt kolmas riik või territoorium või asjaomase kolmanda riigi üks või mitu kindlaksmääratud sektorit või asjaomane rahvusvaheline organisatsioon tagab piisava kaitsetaseme („kaitse piisavuse otsus“);
- liidu ja kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel ELi toimimise lepingu artikli 218 alusel sõlmitud rahvusvaheline leping, millega nähakse ette piisavad turvameetmed üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste tagamiseks;
- Europoli ja kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel enne 1. maid 2017 kooskõlas otsuse 2009/371/JSK artikliga 23 sõlmitud koostööleping, mis võimaldab isikuandmeid vahetada.

Alates määruse (EL) 2016/794 kohaldamise algusest 1. mail 2017 on komisjoni ülesanne pidada liidu nimel kolmandate riikidega läbirääkimisi rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks, et Europol saaks vahetada nendega isikuandmeid. Kui see on tema ülesannete täitmiseks vajalik, võib Europol luua ja säilitada välispartneritega koostöösuhteid ka töö- ja halduskokkulepete raames, kuid need ei saa olla isikuandmete vahetamise õiguslikuks aluseks. Erinevalt rahvusvahelisest lepingust sõlmib need kokkulepped Europol ja need ei ole Euroopa Liidu ega tema liikmesriikide jaoks siduvad².

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (edaspidi „määrus (EL) 2016/794“) (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53); ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>.

² Määruse (EL) 2016/794 artikli 23 lõiked 1 ja 4.

Ladina-Ameerika organiseeritud kuritegelikud rühmitused kujutavad endast tõsist ohtu Euroopa Liidu sisejulgeolekule, kuna nende tegevus on üha enam seotud kuritegudega liidus, eelkõige uimastikaubanduse valdkonnas. ELi 2021. aasta hinnangus raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtudele (SOCTA) rõhutatakse, et Ladina-Ameerikast veetakse Euroopa Liitu enneolematutes kogustes ebaseaduslikke uimasteid. Uimastiäri toodab miljardeid eurosid kasumit, mida kasutatakse mitmesuguste (rahvusvaheliste ja Euroopa Liidus asuvate) kuritegelike organisatsioonide rahastamiseks ja õigusriigi nõrgestamiseks Euroopa Liidus³.

Hiljutised aruanded kinnitavad, et kokaiini on Euroopas enneolematult palju ning see uimasti on tarbijatele taskukohasem ja kättesaadavam kui varem⁴. Enamik Euroopa Liidus konfiskeeritud kokaiinist transporditakse meritsi, peamiselt mereveokonteinerites,⁵ ning veetakse Euroopa Liitu otse tootjariikidest ja naabruses asuvatest muudest lähteriikidest Ladina-Ameerikas, sealhulgas Brasiiliast⁶. Brasiilia organiseeritud kuritegelikud organisatsioonid teevad koostööd Colombia kuritegelike võrgustikega ning ostavad ka Boliivias ja Peruu toodetud kokaiini. Lisaks ebaseaduslikule kaubandustegevusele pakuvad need võrgustikud teenuseid ülemaailmselt tegutsevatele kuritegelikele võrgustikele, mis kasutavad Brasiilia sadamaid kokaiinikaubanduseks⁷. Euroopa sadamates konfiskeeritud ning muudest sadamatest Euroopasse suunatud ja konfiskeeritud kokaiinikoguste põhjal oli Brasiilia (ligikaudu 71 tonni konfiskeeritud kokaiiniga) 2020. aastal üks peamisi lähteriike, nagu see oli olnud juba mitu aastat⁸. Brasiilia ametlikud andmed kinnitavad, et Euroopa on Brasiiliast veetava kokaiini tähtsaim sihtkoht⁹.

Ladina-Ameerika organiseeritud kuritegelikud organisatsioonid on end hästi sisse töötnud ja tegutsevad ka muudes Europol'i pädevusse kuuluvates kuritegevusvaldkondades, nagu küberkuriteod, rahapesu ja keskkonnakuriteod.

Oma programmidokumendis 2022–2024 on Europol muu hulgas märkinud, et kasvav nõudlus uimastite järele ja lisandunud uimastikaubanduse marsruudid Euroopa Liitu on põhjus, miks tõhustada koostööd Ladina-Ameerika riikidega¹⁰.

Seda arvesse võttes põhineb koostöö Europol'i ja Brasiilia vahel 2017. aasta aprillis alla kirjutatud strateegilise koostöö kokkuleppel¹¹. Tulemused, mis saavutati pärast selle kokkuleppe rakendamist ja Brasiilia kontaktbüroo loomist Europolis, sealhulgas Brasiilia kontaktametnike lähetamist Europol'i 2020. aasta septembris, on aidanud tõhustada strateegilisel operatiivtasandil tehtavat koostööd liikmesriikide ja Europolis esindatud kolmandate osapooltega.

³ Euroopa Liidu 2021. aasta hinnang raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtudele (SOCTA): Korruptiivne mõju: organiseeritud kuritegevuse infiltrerumine Euroopa majandusse ja ühiskonda ja selle põhjustatud kahju, kättesaadav aadressil <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2021>.

⁴ EU Drug Market: Cocaine, lk. 58, kättesaadav aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

⁵ Europe and the global cocaine trade, lk. 5, kättesaadav aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

⁶ Europe and the global cocaine trade, lk. 5, kättesaadav aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

⁷ EU Drug Market: Cocaine, lk. 47, kättesaadav aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

⁸ EU Drug Market: Cocaine, lk. 24, kättesaadav aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

⁹ EU Drug Market: Cocaine, lk. 52, kättesaadav aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

¹⁰ Europol'i programmidokument 2022–2024, lk 150.

¹¹ <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements>.

Brasiilia föderaalpolitsei on sellest alates teinud tulemuslikku koostööd Euroopa Liidu liikmesriikide ja Europoliga, et võidelda rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga ning muuta seega Euroopa ja ülejäänud maailm turvalisemaks. Praeguseks on juba saavutatud mitmeid positiivseid tulemusi,¹² näiteks igapäevane teabevahetus Europoli turvalise teabevahetussõrgu (SIENA) kaudu, osalemine kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) kohtumistel ja ühisuurimised koostöös liikmesriikidega¹³.

Brasiilia osaleb Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse (CELAC) uimastialases koordineerimis- ja koostöömehhanismis. Lisaks kuulub Brasiilia Ameerika politseiühendusse (Ameripol) ja on võtnud kohustuse aidata kaasa uimastitootmise ja -kaubandusega tegelevate organiseeritud kuritegelike rühmituste lammutamisele. Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) hinnangul on Brasiilia üks peamisi rahvusvahelisi partnereid kokaiini ülemaailmse pakkumise vähendamisel¹⁴.

Europoli ja Brasiilia vaheline strateegilise koostöö kokkulepe ei ole aga õiguslik alus isikuandmete vahetamiseks. Seda tüüpi tihedam operatiivkoostöö ja asjaomase teabe jagamine Europoli ja Brasiilia vahel oleks aga oluline, et võidelda raskete kuritegude vastu paljudes ühist huvi pakkuvates kuritegevusvaldkondades, nagu uimastikaubandus ja keskkonnakuriteod, eriti kui võtta arvesse Brasiilia kuritegelike võrgustike rolli ülemaailmsel uimastiturul.

Seda arvesse võttes esitas komisjon 9. märtsil 2023 soovitusel, milles tegi nõukogule ettepaneku anda luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Brasiilia vahelise lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Europoli ja Brasiilia ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga¹⁵. Nõukogu andis loa 15. mail 2023 ja võttis vastu läbirääkimisjuhised¹⁶.

Läbirääkimised Brasiiliaga selle lepingu üle algasid 2023. aasta juulis. Selleks et Europoli ja Brasiilia vahelist koostööd reguleeriks üks, sidus ja õiguslikult siduv instrument, lisati lepingusse ka sätted strateegilise koostöö ja isikustamata andmete vahetamise kohta.

Pärast kolme läbirääkimisvooru ja kolme tehnilist koosolekut jõudsid pealäbirääkijad teksti suhtes esialgsele kokkuleppele ja parafeerisid lepingu eelnõu teksti 18. oktoobril 2024. Kaasseadusandjaid on läbirääkimiste kõigis etappides korrapäraselt teavitatud ja nendega on konsulteeritud, eelkõige on antud aru nõukogu vastutavale töörühmale ja Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile.

- **Kooskõla liidu kehtivate tegevuspõhimõtetega**

Lepingu üle peeti läbirääkimisi nõukogu poolt 15. mail 2023 vastu võetud põhjalike läbirääkimisjuhiste alusel. Käesolev leping on kooskõlas ka õiguskaitsealase koostöö valdkonnas kehtivate liidu tegevuspõhimõtetega.

¹² Üks näide selle koostöö positiivsetest tulemustest on operatsioon Chameleon/Enterprise, mille kohta saab teavet aadressil <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/over-40-arrested-in-biggest-ever-crackdown-against-drug-ring-smuggling-cocaine-brazil-europe>.

¹³ Uurimine, mille tulemusena Prantsuse merevägi konfiskeeris kuus tonni kokaiini, kättesaadav aadressil <https://maoc.eu/french-authorities-seize-6-tons-of-cocaine-in-the-gulf-of-guinea-with-the-support-of-maoc-n/>.

¹⁴ EU Drug Market: Cocaine, lk. 82, kättesaadav aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine_en.

¹⁵ COM(2023) 132 final.

¹⁶ Nõukogu 15. mai 2023. aasta otsus (EL) 2023/1010 ja nõukogu 28. aprilli 2023. aasta dokument 8525/23.

Viimastel aastatel on tehtud edusamme liikmesriikidevahelise teabevahetuse alase koostöö parandamisel ning terroristide ja raskete kuritegude toimepanijate tegutsemisruumi kitsendamisel. Kehtivad komisjoni strateegilised dokumendid kinnitavad vajadust parandada õiguskaitsealase koostöö tõhusust ja tulemuslikkust Euroopa Liidus ning laiendada koostööd kolmandate riikidega. Nende dokumentide hulgas on ELi julgeolekuliidu strateegia¹⁷ ja ELi organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegia¹⁸.

Kooskõlas nende strateegiliste dokumentidega on rahvusvahelist koostööd õiguskaitse valdkonnas juba süvendatud. Nõukogult saadud loa alusel on komisjon pidanud Uus-Meremaa läbirääkimisi lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametiga (Europol)¹⁹. Samuti tuleks meelde tuletada, et varem on nõukogu andnud loa alustada läbirääkimisi Alžeeria, Egiptuse, Jordaania, Iisraeli, Liibanoni, Maroko, Tuneesia ja Türgiga rahvusvaheliste lepingute üle, mis käsitlevad isikuandmete vahetamist Europoliaga²⁰.

Lisaks on leping kooskõlas Euroopa Liidu narkostrategiaga (2021–2025)²¹ ja Euroopa Liidu narkootikumidealase tegevuskavaga (2021–2025),²² milles rõhutatakse rahvusvahelise koostöö tähtsust uimastiprobleemi mitmetahuliste aspektide käsitlemisel.

Sellea seoses tuleks lepingut Brasiiliaga vaadelda osana laiemast püüdlusest tõhustada õiguskaitsekoostööd Euroopa Liidu ja asjaomaste Ladina-Ameerika riikide vahel. Nõukogu andis komisjoni soovitusel tuginedes loa alustada paralleelselt Brasiiliaga läbirääkimisi sarnaste rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks Boliivia, Ecuadori, Mehhiko ja Peruuga, et lõppeesmärgina tõhustada võitlust terrorismi ja raskete kuritegude, sealhulgas uimastikaubanduse vastu²³.

Ühtlasi on ülimalt oluline, et õiguskaitsekoostöö kolmandate riikidega oleks kõigiti kooskõlas Euroopa Liidu aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustega.

Üks väga oluline kaitsemeetmete valdkond, eelkõige lepingu II ja IV peatükis loetletud meetmed, on isikuandmete kaitse, mis on Euroopa Liidu aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigus. Europoli määruse artikli 25 lõike 1 punkti b kohaselt võib Europol edastada isikuandmeid kolmanda riigi asutusele või rahvusvahelisele organisatsioonile liidu ja asjaomase kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel ELi toimimise lepingu artikli 218 alusel sõlmitud rahvusvahelise lepingu alusel, millega nähakse ette piisavad turvameetmed üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste tagamiseks. Sellised turvameetmed on sätestatud lepingu II ja IV peatükis: ennekõike on nende hulgas sätted, millega tagatakse mitu andmekaitse põhimõtet ja kohustust, mida lepinguosalisel peavad järgima (artiklid 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 18 ja 19),

¹⁷ COM(2020) 605 final, 24.7.2020.

¹⁸ COM(2021) 170 final, 14.4.2021.

¹⁹ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Uus-Meremaa vaheline leping, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Uus-Meremaa selliste ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga (ELT L 51, 20.2.2023, lk 4), Euroopa Ülemkogu – Euroopa Liidu Nõukogu, kättesaadav aadressil <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2022013&DocLanguage=en>.

²⁰ Nõukogu 28. mai 2018. aasta dokumendid 9339/18, 9334/18, 9331/18, 9342/18, 9330/18, 9333/18, 9332/18, 9320/18.

²¹ Nõukogu 18. detsembri 2020. aasta dokument (EL) 14178/20.

²² ELT C 272, 8.7.2021, lk 2.

²³ Nõukogu 15. mai 2023. aasta otsused (EL) 2023/1009, 2023/1008, 2023/1011, 2023/1012.

samuti sätted, millega tagatakse kohtulikult kaitstavad individuaalsed õigused (artiklid 6, 8 ja 9), sõltumatu järelevalve (artikkel 14) ning tulemuslikud halduslikud ja kohtulikud õiguskaitsevahendid lepingus tunnustatud õiguste ja turvameetmete sellise rikkumise korral, mis tuleneb isikuandmete töötlemisest (artikkel 15).

Lepingu eelnõus nähakse ette piisavad turvameetmed üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks ning õiguslik alus isikuandmete vahetamiseks raske kuritegevuse ja terrorismi vastu võitlemise eesmärgil.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikes 6 on ette nähtud otsused „lepingu sõlmimise kohta“. Kuna ettepanek puudutab valdkondi, kus kohaldatakse seadusandlikku tavamenetlust, on vaja Euroopa Parlamendi nõusolekut ja seetõttu on menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 punkti a alapunkt v.

Ettepanekul on kaks peamist eesmärki ja sellega reguleeritakse kaht valdkonda: õiguskaitsekoostöö Europol ja Brasiilia vahel ning piisavate turvameetmete kehtestamine üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks sellise koostöö raames. Seega peab materiaalõiguslik alus olema ELi toimimise lepingu artikli 16 lõige 2 ja artikkel 88.

Seetõttu põhineb käesolev ettepanek ELi toimimise lepingu artikli 16 lõikel 2 ja artiklil 88 koostoimes artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktiga v.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Määruses (EL) 2016/794 on sätestatud konkreetsed õigusnormid juhtudeks, kui Europol edastab isikuandmeid väljapoole Euroopa Liitu. Kõnealuse määruse artikli 25 lõikes 1 on loetletud olukorrad, mil Europol võib seaduslikult edastada isikuandmeid kolmandate riikide õiguskaitseasutustele. Sellest sättest tuleneb, et isikuandmete edastamiseks Europolilt Brasiiliale on nõutav sellise siduva rahvusvahelise lepingu sõlmimine Euroopa Liidu ja Brasiilia vahel, millega nähakse ette piisavad turvameetmed üksikisikute eraelu puutumatuse ning muude põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks. ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 kohaselt kuulub leping seega liidu ainuvälispädevusse. Seetõttu ei kohaldata käesoleva ettepaneku suhtes subsidiaarsuse kontrolli.

• Proportsionaalsus

Käesoleva ettepanekuga seotud liidu eesmäärke, mis on sätestatud eespool, on võimalik saavutada ainult juhul, kui sõlmitakse siduv rahvusvaheline leping, millega nähakse ette vajalikud koostöömeetmed ning tagatakse põhiõiguste piisav kaitse. Lepingu sätted piirduvad sellega, mis on vajalik selle põhieesmärkide saavutamiseks. Alternatiivne lahendus ei saa olla liikmesriikide ühepoolsed meetmed Brasiilia suhtes, kuna Europolil on unikaalne roll. Lisaks sellele ei annaks ühepoolsed meetmed küllaldast alust õigusalaselt politseikoostööks Euroopa Liitu mittekuuluvate riikidega ning nendega ei oleks tagatud põhiõiguste vajalik kaitse.

• Vahendi valik

Määruse (EL) 2016/794 artikli 25 kohaselt on Europolil kaitse piisavuse otsuse puudumise korral õigus edastada kolmandale riigile isikuandmeid ainult vastavalt rahvusvahelisele lepingule, mis on sõlmitud kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218 ning millega on kehtestatud piisavad turvameetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste

ja -vabaduste kaitsega (Europoli määruse artikli 25 lõike 2 punkt b). ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 5 kohaselt antakse luba sellisele lepingule alla kirjutada nõukogu otsusega.

- **Põhiõigused**

Isikuandmete vahetamine ja nende töötlemine kolmanda riigi ametiasutuste poolt kujutab enesest selliste põhiõiguste nagu eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse riivet. Teisalt on lepinguga tagatud niisuguse riive vajalikkus ja proportsionaalsus, kuna sellega on tagatud piisavad turvameetmed edastatud isikuandmete kaitseks vastavalt Euroopa Liidu õigusele.

II ja IV peatüki sätted käsitlevad isikuandmete kaitset. Sellest lähtuvalt on artiklites 3–15 ja artiklites 18–19 sätestatud andmekaitse aluspõhimõtted, sh eesmärgiga sidumise põhimõte, andmekvaliteet ja andmete eriliikide töötlemise suhtes kohaldatavad normid, vastutavate töötlejate kohustused, sh seoses andmete säilitamise, registripidamise, turvalisuse ja edastamisega, ning kohtulikult kaitstavad individuaalsed õigused, sh need, mis on seotud andmetele juurdepääsu, nende parandamise ja automatiseeritud otsustusprotsessiga, sõltumatu ja tulemusliku järelevalve ning halduslike ja kohtulike õiguskaitsevahenditega.

Turvameetmed hõlmavad Europoli ja Brasiilia vahelise koostöö raames kõiki isikuandmete töötlemise vorme. Teatavate individuaalsete õiguste kasutamist võib edasi lükata, piirata või selle võimaldamisest keelduda, kui see on vajalik, mõistlik ja proportsionaalne, võttes arvesse andmesubjekti põhiõigusi ja huve, eelkõige selleks, et mitte ohustada käimasolevat kriminaaluurimist või süüdistuse esitamist, ja mis on samuti kooskõlas liidu õigusega.

Samuti tagavad nii Euroopa Liit kui ka Brasiilia, et andmekaitse eest vastutav sõltumatu ametiasutus (järelevalveasutus) teeb järelevalvet üksikisikute eraelu puutumatust mõjutavate küsimuste üle, et kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi seoses isikuandmete töötlemisega.

Artikliga 32 tugevdatakse lepingus sätestatud turvameetmete tulemuslikkust, nähes korrapärase ajavahemike järel ette lepingu rakendamise ühise läbivaatamise. Hindamisrühmad koosnevad asjaomastest andmekaitse- ja õiguskaitseekspertidest.

Lepingu sätetest tulenevate kohustuste täitmata jätmise korral võib artikli 21 lõike 1 kohase täiendava turvameetmena lepingu täitmise peatada. Kõiki enne peatamist edastatud isikuandmeid töödeldakse jätkuvalt kooskõlas lepinguga. Lisaks jätkatakse lepingu lõpetamise korral enne lõpetamist edastatud isikuandmete töötlemist vastavalt lepingu sätetele.

Peale selle tagatakse lepinguga, et isikuandmete vahetamine Europoli ja Brasiilia vahel on kooskõlas nii mittediskrimineerimise põhimõttega kui ka harta artikli 52 lõikega 1, millega tagatakse, et hartaga tagatud põhiõiguste riived piirduvad sellega, mis on rangelt vajalik üldist huvi pakkuvate eesmärkide tegelikuks saavutamiseks proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Ei kohaldata.

4. MÕJU EELARVELE

Mõju liidu eelarvele puudub.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Rakenduskava ei ole vajalik, kuna leping jõustub kuupäeval, mil saadakse viimane kirjalik teade, millega Euroopa Liit ja Brasiilia on teineteisele diplomaatiliste kanalite kaudu teatanud, et nad on oma menetlused lõpule viinud.

Järelevalve osas vaatavad Euroopa Liit ja Brasiilia lepingu rakendamise ühiselt läbi ühe aasta möödumisel selle jõustumisest ja seejärel korrapäraste ajavahemike järel ning lisaks sellele, kui üks lepinguosaline seda taotleb ja selle kohta tehakse ühine otsus.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Artiklis 1 esitatakse lepingu eesmärgid ja kohaldamisala.

Artiklis 2 esitatakse lepingus kasutatavad mõisted.

Artiklis 3 esitatakse isikuandmete töötlemise eesmärgid.

Artikliga 4 nähakse ette üldised andmekaitsepõhimõtted, mida Euroopa Liit ja Brasiilia peavad järgima.

Artikliga 5 nähakse ette isikuandmete eriliigid ja andmesubjektide eri kategooriad, näiteks isikuandmed kuriteo ohvrite, tunnistajate või muude isikute kohta, kes võivad anda teavet kuritegude kohta, või alla 18aastaste isikute kohta.

Artikliga 6 nähakse ette isikuandmete automatiseeritud töötlemine.

Artikliga 7 nähakse ette saadud isikuandmete edasisaatmise alus.

Artikliga 8 nähakse ette andmetega tutvumise õigus, millega tagatakse, et andmesubjektil on õigus saada mõistlike ajavahemike järel teavet selle kohta, kas temaga seotud isikuandmeid töödeldakse lepingu alusel.

Artiklis 9 sätestatakse õigus andmete parandamisele, kustutamisele ja nende töötlemise piiramisele, millega tagatakse, et andmesubjektil on õigus nõuda pädevatelt asutustelt lepingu alusel edastatud, andmesubjekti käsitlevate ebatäpsete isikuandmete parandamist.

Artiklis 10 sätestatakse, et lepingu alusel edastatud isikuandmeid mõjutavast isikuandmetega seotud rikkumisest tuleb teatada, tagades, et asjaomased pädevad asutused teavitavad rikkumisest viivitamata üksteist ja oma järelevalveasutust ning võtavad meetmeid selle võimaliku kahjuliku mõju leevendamiseks.

Artiklis 11 sätestatakse andmesubjekti teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest, tagades, et mõlema lepinguosalise pädevad asutused teavitavad andmesubjekti põhjendamatu viivitusega isikuandmetega seotud rikkumisest, mis võib oluliselt kahjustada tema õigusi ja vabadusi.

Artiklis 12 sätestatakse isikuandmete säilitamine, läbivaatamine, parandamine ja kustutamine.

Artikliga 13 nähakse ette logipidamine isikuandmete kogumise, muutmise, nendega tutvumise, nende avalikustamise, sealhulgas edasisaatmise, ühendamise ja kustutamise kohta.

Artikliga 14 nähakse ette järelevalveasutuse loomine, millega tagatakse see, et määratud oleks andmekaitse eest vastutav sõltumatu avaliku sektori asutus (järelevalveasutus), mille ülesanne on tegeleda isikute eraelu puutumatust mõjutavate küsimuste, sealhulgas lepingu kontekstis asjakohaste riiklike õigusnormidega, eesmärgiga kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi seoses isikuandmete töötlemisega.

Artikliga 15 nähakse ette halduslikud ja kohtulikud õiguskaitsevahendid, millega tagatakse, et andmesubjektidel on õigus tulemuslikule halduslikule ja kohtulikule õiguskaitsele lepingus tunnustatud õiguste ja turvameetmete sellise rikkumise korral, mis tuleneb nende isikuandmete töötlemisest.

Artikliga 16 nähakse ette isikustamata andmete vahetamise suhtes kohaldatavad andmekaitsepõhimõtted.

Artikliga 17 sätestatakse saadud isikustamata andmete edasisaatmine.

Artikliga 18 nähakse ette andmete allika usaldusväärsuse ja andmete täpsuse hindamine lepingu alusel vahetatavate isikuandmete ja isikustamata andmete osas.

Artiklis 19 sätestatakse andmeturve, millega tagatakse tehniliste ja korralduslike meetmete rakendamine käesoleva lepingu alusel vahetatavate isikuandmete ja isikustamata andmete kaitseks.

Artikliga 20 nähakse ette vaidluste lahendamise kord, millega tagatakse, et kõik vaidlused, mis võivad tekkida seoses lepingu tõlgendamise, kohaldamise või rakendamisega, ja sellega seotud küsimused, annavad alust Euroopa Liidu ja Brasiilia esindajate vahelisteks konsultatsioonideks ja läbirääkimisteks, et jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.

Artikliga 21 nähakse ette peatamisklausel.

Artiklis 22 sätestatakse lepingu lõpetamise kord.

Artiklis 23 selgitatakse seost muude rahvusvaheliste õigusaktidega ja kinnitatakse, et leping ei piira ega mõjuta teabevahetust käsitlevaid õigusnorme, mis on ette nähtud Brasiilia ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahelistes lepingutes või kokkulepetes.

Artikliga 24 nähakse ette salastatud teabe vahetamine, kui see on lepingu alusel vajalik.

Artikliga 25 nähakse ette üldsuse juurdepääsu taotluste käsitlemine lepingu alusel edastatud andmetele.

Artikliga 26 nähakse ette riiklikud kontaktpunktid ja kontaktametnikud.

Artikliga 27 nähakse ette turvaline sideliin.

Artiklis 28 sätestatakse lepinguga kaasnevad kulud.

Artikliga 29 nähakse ette lepingu rakendamisest teatamine.

Artiklis 30 sätestatakse lepingu jõustumise ja kohaldamise kord.

Artiklis 31 sätestatakse lepingu muutmise ja täiendamise kord.

Artiklis 32 sätestatakse lepingu läbivaatamise ja hindamise kord.

Artiklis 33 sätestatakse lepingu keeled.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Brasiilia föderaalpolitsei vahelist ja nende kaudu tehtavat koostööd käsitleva Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 16 lõiget 2 ja artiklit 88 koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktiga v ja artikli 218 lõikega 7,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/794¹ on sätestatud, et Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol) võib edastada isikuandmeid kolmanda riigi asutusele muu hulgas liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 218 alusel sõlmitud rahvusvahelise lepingu alusel, millega nähakse ette piisavad turvameetmed üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste tagamiseks.
- (2) Kooskõlas nõukogu otsusega (EL) [XXXX]² kirjutati [XX.XX.XXXX] alla Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Brasiilia föderaalpolitsei vahelist ja nende kaudu tehtavat koostööd käsitlevale Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelisele lepingule (edaspidi „leping“), eeldusel et see hiljem sõlmitakse.
- (3) Lepinguga luuakse koostöösuhted Europoli ja Brasiilia pädevate asutuste vahel ning võimaldatakse nendevahelist isikuandmete ja isikustamata andmete edastamist, et võidelda raske kuritegevuse ja terrorismi vastu ning kaitsta liidu ja selle kodanike julgeolekut.
- (4) Lepinguga tagatakse, et selle rakendamisel peetakse täielikult kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartast, sealhulgas selle artiklis 7 tunnustatud õigusest era- ja perekonnaelu austamisele, artiklis 8 tunnustatud õigusest isikuandmete kaitsele ning artiklis 47 tunnustatud õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele. Leping sisaldab piisavaid turvameetmeid, millega kaitstakse Europoli poolt lepingu alusel edastatud isikuandmeid.
- (5) Leping ei mõjuta ega piira isikuandmete edastamist riigi julgeoleku tagamise eest vastutavate asutuste vahel ega nende asutuste muud laadi koostööd.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53); ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>.

² [ELT...]

- (6) ELi toimise lepingu artikli 218 lõike 7 kohaselt on asjakohane, et nõukogu annab komisjonile loa kiita liidu nimel heaks lepingu II, III ja IV lisa muudatused.
- (7) Määrus (EL) 2016/794 on Iirimaaale siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel.
- (8) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (9) Euroopa Andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse [xxx] [xx.xx.xxxx].
- (10) Leping tuleks liidu nimel heaks kiita.
- (11) Kooskõlas aluslepingutega peab komisjon liidu nimel esitama lepingu artikli 30 lõikega 2 ettenähtud teate, et väljendada liidu nõusolekut end lepinguga siduda.
- (12) Aluslepingute kohaselt peab komisjon esitama ka lepingu artikli 14 lõikes 1, artiklis 15, artikli 26 lõikes 1 ning artikli 29 lõigetes 1 ja 2 ettenähtud teated,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel kiidetakse heaks Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Brasiilia föderaalpolitsei vahelist ja nende kaudu tehtavat koostööd käsitlev Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vaheline leping.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Lepingu artikli 31 lõike 2 kohaldamisel kiidab komisjon pärast nõukoguga konsulteerimist heaks liidu nimel võetava seisukoha lepingu II, III ja IV lisa muudatuste kohta.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*